

Del 1

Oppdatert kunnskapsgrunnlag for endret oppvekststruktur i Færder kommune

Innhold

Innledning.....	2
Hvorfor endre oppvekststrukturen?	2
Helsefremmende, universell og likeverdig innsats for alle	2
Større enheter for mer effektiv drift og sterkere fagmiljøer	3
Hva sier forskning om skolestørrelse og betydning for trivsel og læring?	5
Lokalsamfunn	7
Offentlig sektor under press og Færder kommunes omstillingsplan;	8
Færder 2030	8
Barnetallsutvikling og endringer i befolkningssammensetning	12
Kapasitet og oppfyllingsgrad i skolene.....	14
Demografiutfordringer, kommunens framtidige oppgaver, behov for endret tjenesteproduksjon	16
Bemanningsutfordringer i oppvekstsektoren	16
Resultater og undersøkelser	17
Miljøhensyn	21

Innledning

Dette dokumentet framstiller kommuneadministrasjonens kunnskapsgrunnlag oppdatert per mars 2026. Sammen med beskrivelser av virksomhetene, legges kunnskapsgrunnlaget til grunn for anbefalte endringer i oppvekststruktur etter gjennomført høringsperiode høsten 2025.

Oppdraget med å lage et kunnskapsgrunnlag og basert på det, utarbeide forslag til endret struktur for oppveksttjenestene, ble gitt administrasjonen under budsjettbehandling desember 2024.

Kommunestyret behandlet i saksak til budsjett 2025 (KS 134/24) konkrete forslag til endringer i oppvekststruktur som er under innarbeiding. Kommunestyret la i tillegg til et punkt i vedtaket i KS 134/24 pkt. 4 som lyder: Ytterligere forslag til strukturendringer i økonomiplanperioden legges fram for hovedutvalg for oppvekst, kultur og levekår (OKL) til diskusjon tidlig i 2025.

Kommunens innbyggere har uttalt seg til opprinnelige forslag i en offentlig høring i perioden 23.september- 23.desember 2025

Det er gjennomført informasjons- og medvirkningsmøter i henhold til plan i 2024 og 2025. Se informasjonssidene [HER](#).

Rapporten fra høringsperioden og medvirkningsmøtene kan leses [HER](#)

Forslagene til endret struktur for oppvekstsektoren dekket opprinnelig perioden fra 2025 fram til 2038, altså inneværende kommuneplanperiode, men utredningen som nå legges fram, er som følge av høringen og kommunens ambisjon om høy boligproduksjon, begrenset betydelig.

Dersom kommunen ikke lykkes med økt boligbygging og økt tilflytning av barnefamilier slik at barnetallet stiger, mener administrasjonen det er behov for å ta strukturelle endringer i oppvekst opp til politisk behandling på nytt.

Hvorfor endre oppvekststrukturen?

Å tilpasse barnehage- og skolestruktur til samfunnets behov og å sikre likeverdig tilbud uavhengig av hvor du bor i kommunen, er viktige kommunale oppgaver. Den historiske utviklingen viser at det med jevne og ujevne mellomrom er behov for å endre oppvekststrukturen.

Et sett av faktorer som demografiske utfordringer med endret befolkningssammensetning og økte sosiale forskjeller, offentlig sektor under press og behov for dreining av tjenestene mer i retning av helsefremmende, universell innsats for alle, gjør det nødvendig å gjøre grep nå, og i årene som kommer.

Helsefremmende, universell og likeverdig innsats for alle

Helhetlig plan for oppvekst ([HPO](#)) angir retningen for en mer helsefremmende og universell innsats i barn og unges oppvekst. Planen bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag som inkluderer forskning, statlige og lokale føringer, samt erfaringer fra barn og unge, foreldre og ansatte. Samlet peker kunnskapsgrunnlaget på et klart behov for at Færder kommune dreier innsatsen. Universelle og helsefremmende tiltak for alle, samt forebyggende og tidlig innsats for dem som trenger mer, skal prioriteres framfor kostbare tiltak høyere opp i innsatstrappa ([Færdertrappa](#))

For å lykkes med denne dreiningen må oppveksttjenestene drives mer effektivt. Det krever robuste fagmiljøer, kontinuerlig kompetanseutvikling blant ansatte som jobber med barn og unge, og tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre endringene.

Kommunen skal ha god kvalitet i leke- og læringsmiljøer for alle barn og elever – uavhengig av krets – og med økt tilførsel av helsefremmende faktorer. Tiltaksoversikten i Helhetlig plan for oppvekst utdyper nærmere hva slik innsats innebærer.

De sosiale forskjellene i samfunnet øker, også i Færder. For å sikre likeverd for alle barn og unge, må ressursfordelingen ta høyde for sosioøkonomiske forhold. Det betyr at barnehager og skoler med en høy andel barn fra lavinntektsfamilier, ofte kombinert med lavt utdanningsnivå hos foreldre og minoritetsspråklig bakgrunn, bør prioriteres høyest. Det gjøres i noen grad i dag, men små virksomheter får også en høyere andel av ressursene enn større virksomheter for blant annet å kunne gi et likeverdig og forsvarlig tilbud.

Større enheter for mer effektiv drift og sterkere fagmiljøer

Færder kommune har lang erfaring med å drive barnehager og skoler av ulik størrelse. Herstadløkka barnehage er i dag kommunens minste med om lag 40 barn, mens Teiehøyden barnehage er den største med rundt 120 barn. Blant skolene er Tjøme ungdomsskole den minste med cirka 110 elever, mens Borgheim ungdomsskole er den største med om lag 500 elever.

Små enheter kjennetegnes ofte av oversiktlige og trygge miljøer der «alle kjenner alle». Samtidig kan det være krevende med forsvarlig drift innenfor de økonomiske rammene en liten skole har til rådighet.

I de små barnehagene er det særlig vanskelig å sikre full bemanning gjennom hele dagen, spesielt i morgen- og ettermiddagstimene. På skolene kan både tilsyn og oppfølging på ulike arenaer bli utfordrende når personalgruppen er liten.

Elever på barnetrinnet har i dag ni fag, mens ungdomstrinnet har tretten. Kunnskapsdepartementet har i tillegg gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utvikle læreplaner for valgfag på mellomtrinnet. Når disse innføres, vil mellomtrinnet få ti fag i tillegg til økter for fysisk aktivitet og leksehjelp. Dette forsterker en allerede kjent utfordring: Små skoler har begrensede muligheter til å dekke alle fag med kvalifiserte lærere. I en tid med økende rekrutteringsutfordringer blir behovet for spisskompetanse enda vanskeligere å møte.

Å etablere attraktive, robuste og profesjonelle læringsfellesskap som består av ulike profesjoner og bred fagkompetanse blir stadig viktigere i barnehager og skoler. Slike profesjonsfellesskap er avgjørende, både for å sikre kvaliteten, og for å styrke kommunens attraktivitet som arbeidsgiver. Små enheter står overfor større utfordringer enn store når det gjelder å sikre riktig og stabil kompetansesammensetning. Begrensede personalressurser gjør det også mer krevende å tilrettelegge for variert lek og læring på flere arenaer.

Beregninger viser at små enheter ofte er dyrere å drifte pr. barn og pr. elev enn store enheter. Årsaken til at det blir slik er flere, men en årsak er at en del kostnader er felles, uavhengig av størrelse. Alle barnehager og skoler må for eksempel ha ledelse, fellesfunksjoner og utstyr. I tillegg mister små enheter stordriftsfordeler når personalkabalen skal legges, selv om voksens tettheten er den samme.

Nedenfor vises en oversikt over kostnaden pr. barn i kommunens barnehager og skolene. Kostnad pr. barn framkommer ved å legge sammen lønnskostnader, pedagogiske driftsutgifter og drift av bygget. For å få en mer presis fremstilling er det tatt et gjennomsnitt av regnskapstallene og barne-/elevtallene de siste 3 årene.

Virksomhet	Kostnad pr. barn
Føyenland barnehage	204 494,-
Herstadvik barnehage	207 872,-
Oserød barnehage *uten forsterket avdeling	205 164,-
Hårkollen barnehage	181 125,-
Labakken barnehage	195 682,-
Lindhøy barnehage	212 264,-
Teiehøyden barnehage	170 111,-
Torød barnehage	186 192,-
Vestskogen barnehage	178 395,-
Barnas Have	197 870,- *kun regnskapsår 2025
Brattås barnehage	174 304,- *kun regnskapsår 2025

Skoler:

Virksomhet	Kostnad pr. elev
Brattås skole	Skole: 108 468,- SFO: 41 152,-
Føyenland skole	Skole: 107 439,- SFO: 35 002,-
Labakken skole *uten forsterket avdeling og mottaksklasse	Skole: 106 720,- SFO: 32 381,-
Lindhøy skole	Skole: 112 814,- SFO: 38 789,-
Oserød skole	Skole: 100 262,- SFO: 33 083,-
Teie skole	Skole: 97 222,- SFO: 32 012,-
Torød skole	Skole: 122 800,- SFO: 48 867,-
Borgheim ungdomsskole *uten mottaksklasse	Skole: 116 649,-
Teigar ungdomsskole *uten forsterket avdeling	Skole: 131 602,-
Tjøme ungdomsskole	Skole: 143 553,-

Hva sier forskning om skolestørrelse og betydning for trivsel og læring?

Nasjonal og internasjonal forskning om skolestørrelse og betydning for trivsel og læring, blir utvidet våren 2026.

Fordi veldig mange norske kommuner jobber med en mer effektiv barnehage- og skolestruktur, fikk Telemarkforskning og Nordlandsforskning høsten 2025 et nytt oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (<https://telemarkforskning.no/prosjekter/fou-oppdrag-om-skolenedleggelser/>). Oppdragets hensikt var å styrke kunnskapsgrunnlaget om tilsiktede og utilsiktede konsekvenser av skolenedleggelser på kort og lang sikt, både for lokalsamfunn og for elever. Oppdraget belyser fordeler og ulemper ved endringer i skolestrukturen og hvilke begrunnelser som er gitt for forslag om skolenedleggelser. Oppdraget gir innblikk i de demokratiske prosessene som har ledet fram til vedtak om opprettholdelse eller nedleggelse av offentlige skoler, og gir eksempler på lokale tilpasninger som følge av vedtak om nedleggelser i etterkant. Rapporten offentliggjøres trolig i uke 17, i slutten av april. Kommunedirektøren vil, omgående når administrasjonen får tilgang til rapporten, lage et oppsummerende notat og publisere dette som vedlegg til kunnskapsgrunnlaget.

Det som foreløpig er kjent fra rapporten er følgende;

Når en offentlig skole legges ned, opprettes det som regel ikke en ny privat skole for å erstatte den nedlagte skolen. Dette skjer bare i 1 av 10 tilfeller. Gjennom den såkalte trekk- og korreksjonsordningen trekkes da kommunen eller fylkeskommunen økonomisk for hver elev som går på private skoler (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2025).

Argumentene for skolenedleggelser dreier seg hovedsakelig om økonomi, demografi, kvalitet/fagmiljø i skolen og utnyttelse av skolebygg. De formuleres i politiske saker og utredninger og har det som kan kalles en kollektiv rasjonalitet.

Argumentene mot skolenedleggelser dreier seg særlig om barns trivsel og trygghet, reisevei og hverdagslogistikk og skolens rolle i lokalsamfunnet. De har dermed en mer individuell rasjonalitet. Forskerne bak utredningen kaller dette et forståelsesgap mellom kommuneadministrasjonen og sivilbefolkningen som gjør at begge sider opplever motpartens argumenter som illegitime eller uansvarlige. Saker om skolenedleggelser kan dermed arte seg mer som en kamp om definisjonsmakten enn som en demokratisk arena for meningsutveksling. Det høye konfliktnivået gjør at skolenedleggelsessaker sees på som en stresstest for lokaldemokratiet (Telemarkforskning og Nordlandsforskning 2026)

Måten prosessene gjennomføres på har stor betydning for legitimiteten, konfliktnivået og hvordan konsekvensene av skolenedleggelse og/eller skolesammenslåing oppleves, beskriver rapporten. Den kommer derfor med noen anbefalinger for en god prosess der ett veldig tydelig råd; Å ta elevene med dersom skoler slås sammen eller legges ned; Å spørre dem hva er viktig i skolen, hva som er viktig på den nye skolen og hva er viktig i overgangen, er sentrale problemstillinger. Besøk på den nye skolen, lærere som følger over, bli kjent i det nye bygget på forhånd, sørge for kjente voksne, gjennomføre bli kjent-aktiviteter, nevnes av forskerne som betydningsfulle tiltak.

En rapport fra 2022, utarbeidet av professor Thomas Nordahl ved Høgskolen i Innlandet på oppdrag fra Hamar kommune konkluderer med følgende (direkte sitat);

Hovedkonklusjonen i denne litteraturgjennomgangen er at det er en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i skolen. Det vil si at variasjoner mellom skoler i liten grad kan forklares av skolestørrelsen alene når det er kontrollert for andre bakgrunnsvariabler og

pedagogiske variablers betydning for elevenes læring. Det er imidlertid noen mønstre i denne gjennomgangen av forskning på skolestørrelsen betydning for elevenes læringsutbytte som det er vesentlig å løfte fram, og disse mønstrene finnes i både skandinavisk og internasjonal forskning. Flere av studiene peker på en svak tendens til kurvlineære sammenhenger, det vil si at det er en svak positiv sammenheng mellom skolens størrelse og elevenes læringsutbytte opp til et visst punkt, og at det deretter blir en svak negativ sammenheng når skolene blir større. De ulike studiene peker her i litt ulike retninger, men det kan se ut til at et slikt punkt for ideell skolestørrelse ligger på mellom 500 – 700 elever for barneskoler. Samtidig er det viktig å understreke at de skolefaglige prestasjonene statistisk sett bare vil synke marginalt om skolene er større eller mindre enn dette. Gjennomgangen av forskning omkring sammenhengen mellom elevenes trivsel og mobbing og skolestørrelse viser at størrelsen på skolen har tilnærmet ingen betydning for elevenes trivsel og omfanget av mobbing. Den kurvlineære sammenhengen som det er tendenser til i studier om sammenhengen mellom skolefaglige prestasjoner og skolestørrelse finnes ikke i studier som har fokus på sammenhengen mellom skolestørrelse og elevenes trivsel og omfanget av mobbing. Størrelsen på skolen forklarer alene ikke om elevene trives eller ikke trives på skolen, selv om det er en svak tendens til at elever på småskoletrinnet trives noe dårligere på skoler med mindre enn 150 elever. Skolestørrelse alene ser heller ikke ut til å ha noen effekt på omfanget av mobbing, og innebærer at mobbing i liten grad kan knyttes til strukturelle forhold i skolen ([Nordahl-rapport-Skolestørrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-læring.pdf](#)).

I det offentlige ordskiftet sies ofte at det er tryggere miljøer i små skoler, mens andre sier at det kan være negativt om tilgangen på sosiale relasjoner er begrenset. Forskningen til Nordahl viser ingen sammenheng mellom trivsel og skolestørrelse. Det vil si at elevene trives like godt eller dårlig enten de går på en liten eller stor skole. Innenfor både faglig utvikling og sosial trivsel er det ingen forskjeller tilknyttet skoletype, det vil si om elevene går på en 1. – 10. trinn skole eller på en ren barneskole eller ren ungdomsskole.

En skole med gode forutsetninger for å gi elevene den kompetansen de trenger i fremtidig arbeidsliv, er en skole som er utformet etter dagens standarder for læring, både inne og ute, med lærere som er gode på å bygge relasjoner og et trygt og godt læringsmiljø, og i tillegg har høy kompetanse i undervisningsfag. Læreren er en utrolig viktig enkeltfaktor for elevenes faglige og sosiale læring, men det er også et kollektivt orientert personale og en god skoleorganisasjon som understøtter god undervisning og et godt sosialt miljø. At elevene har innsikt i sin egen læring og at de stilles høye forventninger til, gir økt læringsutbytte og motivasjon. (Hattie, «Visible Learning»)

Forskningen underbygger at det kan være utfordrende å sikre stabile lærerkrefter og forutsigbarhet i klasseinndeling på skoler med under 200 elever der elevtallet også er synkende. Det kan oppleves mer attraktivt å jobbe på større skole, bl.a. på grunn av fagmiljøene. Fagmiljøet blir bredere, og en lærer trenger ikke å undervise i fag læreren ikke har utdanning i, samtidig viser annen forskning noe høyere skåre på kollegial trivsel i små skoler enn i større.

Skal barnehager og skoler innfri sitt doble mandat, danning og utdanning, trengs økonomisk handlingsrom og bredere faglig kompetanse, og disse forutsetningene er ofte bedre i store enheter enn små enheter, sier Nordahl.

Asplan Viak v/ Sollien peker på en tydelig sammenheng mellom skolestørrelse og effektivitet. Kostnader per elev blir redusert med økt skolestørrelse. De store kommunene (ASSS-samarbeidet) har beregnet at barneskolene bør være rundt 400 elever og ungdomsskolene rundt 500 elever for å sikre en så effektiv drift som mulig. Tallene fra Færder kommune viser også at barneskoler med mellom 400-500 elever drives mest

effektivt. Opplevelsen av å kunne være fleksible, både med hensyn på bemanning og tilbud til barn/elever øker med størrelse, både i barnehage og skole i Færder. To eksempler som viser dette i praksis kan hentes fra Labakken barneskole og Borgheim ungdomsskole.

Labakken barneskole kan lettere enn andre sette av ressurser til for eksempel miljøarbeid og lese- og regneveiledning. Borgheim ungdomsskole kan lettere enn andre sette av ressurser for eksempel til Borgheim Pluss, et forsterket skoletilbud med høy voksentetthet, økt struktur og forutsigbarhet, og tett oppfølging for elevene, uten at det krever ekstra ressurser.

Et høyt antall barnehager og skoler gjør at det som ofte omtales som «laget rundt» barnet, altså PPT, forebyggende helsetjenester og barnevern får mange enheter å fordele seg på. Små stillingsbrøker til hver barnehage eller skole gir lite støtte og mye tid går bort til kjøring mellom enheter.

Hjelpetjenestene forventes i nytt lovverk, å jobbe mer systemrettet enn før og trenger tid til dette. Systemrettet arbeid vil for eksempel si at andre faggrupper skal bidra til å støtte pedagoger og assistenter/ fagarbeidere. Å legge supplerende fagkompetanse til grunn for sine pedagogiske valg og sin praksis styrker de ansattes trygghet og faglige vurderinger.

Lokalsamfunn

I helhetlig plan for oppvekst defineres viktige faktorer som bør være til stede i alle barn og unges liv. En av faktorene er å få bo i sterke, trygge, aktive lokalsamfunn. Å være del av et sterkt, trygt og aktivt lokalsamfunn er viktig for tilknytning og tilhørighet, som igjen er viktig for å kjenne seg betydningsfull i fellesskapet.

Barnehager og skoler av høy kvalitet, meningsfull fritid og tidlig tverrsektoriell innsats, fungerer som sterke beskyttelsesfaktorer i barn og unges liv. Færder kommune skal ha en aktiv rolle i å støtte barn og unge i deres arbeid med å forme framtiden og legger derfor vekt på å skape trygge og aktive lokalsamfunn i alle skolekretser, uavhengig av barnehagens og skolens størrelser. Behovet for et sterkt lokalsamfunn begrunnes først og fremst i at barnehagens og skolens hovedoppgave er likeverdig danning og utdanning for alle, ikke å være samlingsplass for lokalsamfunnet, men det er også viktig.

Særlig skolen har historisk sett en sentral rolle i et lokalsamfunn. Det ser en eksempler på, både i mindre skolekretser som på Torød og på Tjøme, men også slik fellesskapet bygges omkring skolen i dag, for eksempel på Labakken. På samme måte som nærmiljøet er viktig for skolemiljøet, er skolemiljøet viktig for nærmiljøet. For 10 år siden gjorde Bygdeforskning en litteraturgjennomgang av forskning og evalueringer om skolesentralisering/strukturendring (Villa, 2015). Her konkluderes med at skolen spiller en viktig rolle i lokalsamfunnet, ikke bare som undervisningssted, men også som sosial arena og identitetsskapende faktor. Nedleggelse kan føre til redusert tiltrekningskraft, økte kostnader for lokalsamfunnet, mindre sosial integrasjon og negative helseeffekter. Det er naturlig at et lokalsamfunn reagerer negativt dersom lokalsamfunnets samlingssted endres, eller barnas tilgang på fritidsaktiviteter reduseres. En sammenslåing eller nedleggelse vil ta skolens funksjon som samlings- og aktivitetssted i lokalmiljøet lengre vekk fra der deler av befolkningen bor.

Offentlig sektor under press og Færder kommunes omstillingsplan;

Regjeringens perspektivmelding legger til grunn at vi blir flere eldre og færre i yrkesaktiv alder. En konsekvens av dette, er tøffere konkurranse om arbeidskraft og større behov for folk i helse- og omsorgstjenestene. Demografiske endringer vil sette press på offentlig sektor, og fordre mer effektiv ressursbruk.

Færder 2030

For å omstille Færder kommune og sikre en bærekraftig drift for framtida, har Færder kommune vedtatt omstillingsprogrammet «Færder 2030». Krav til innsparinger og økonomiske resultatforbedringer, beløper seg i Færder 2030 samlet til ca. 150 mill. NOK. Omstillingsbehovet for oppvekst beløper seg til kr. 50 mill. NOK.

For å omstille Færder kommune og sikre en bærekraftig drift for framtida, har Færder kommune vedtatt omstillingsprogrammet «Færder 2030». Krav til innsparinger og økonomiske resultatforbedringer, beløper seg i Færder 2030 samlet til ca. 150 mill. NOK. Omstillingsbehovet for oppvekst beløper seg til kr. 50 mill. NOK.

Oppvekst har identifisert og gjennomfører fire effektiviseringstiltak. Disse omtales i kommuneplanens handlingsdel for 2026-2029:

	Opprinnelig forslag 2023	Justert forslag 2026 basert på gjennomførte og forventede tiltak
Barnehage- og skolestruktur/ oppvekststruktur	19 000	12 421
Ressurstildelingsmodell og øvrige tiltak	17000	19 140
Ressurssenter	3 000	3 000
Helsefremmende og forebyggende innsats/ Færdertrappa/ Innsatstrappa	11 000	10 915
SUM	50 000	45 476

(Tall oppgitt i mill. kr.)

Oppvekststruktur

Endret oppvekststruktur var altså forventet å gi en effektivisering av den pedagogiske driften med ca. 19 millioner kroner i året.

De siste tre årene er det først og fremst Labakken skole som har bidratt med effektivisering som følge av strukturendringen. Åpning av Labakken skole til erstatning for Herstad skole og Vestskogen skole, har gitt en effektivisering på en 2,5-3 mill. NOK. Nye Vestskogen barnehage forventes å gi det samme.

Gjennomførte strukturendringer i oppvekstsektoren		
Hva	Effekt	Kommentar
Labakken skole	2,5 – 3,0 mill.	Sammenslåing av Vestskogen og Herstad skoler. 1/1 effekt fra 2023
Strukturendringer Stab oppvekst	1,5 mill.	
Lederstruktur barnehagene	316.000,-	
Strukturendringer antall avdelinger i barnehagene	800.000,-	
Lederstruktur Tjømeskolene	1,3 mill.	
Lederstruktur Brattås barnehage og skole	600.000,-	
Nye Vestskogen barnehage	Ca. 3 mill.	Ferdigstilles våren 2027. 5/12 effekt i 2027 og 1/1 effekt i 2028.

Det er viktig å være klar over at voksentetthet omkring barn og unge ikke reduseres selv om enhetene blir større. Ressurser til bemanning tildeles etter norm. Det er altså barnehage- og skolestørrelsen i seg selv som gir mer effektiv drift når barnehagen eller skolen blir større slik tilfellet er på Labakken skole og i Vestskogen barnehage.

Ressurstildelingsmodeller og reduksjon av stillinger

For å kompensere for manglende strukturendringer, har oppvekst økt effektiviseringskravet innenfor tiltaket *ressurstildelingsmodeller og øvrige tiltak*.

Fra 2024 og frem til og med 2026 er det årlig redusert stillinger i oppvekstsektoren, en reduksjon på 35-40 stillinger. Reduksjonen er i stor grad knyttet til pedagoger og assistenter i skoler og barnehager og noe knyttet til ansatte i støtte- og hjelpetjenestene i «laget rundt barna». En del av de reduserte tildelingene til barnehagene og skolene kommer som følge av nedgang i barne- og elevtallet.

I årene 2027 - 2030 er det lagt opp til at *ressurstildelingsmodeller* totalt skal gi en innsparing på ca. 6 mill. NOK, primært som reduksjon av stillinger i oppvekstsektoren, i størrelsesorden ca. 7 årsverk. I tillegg til disse sju årsverkene reduksjon som følge av barnetallsnedgang.

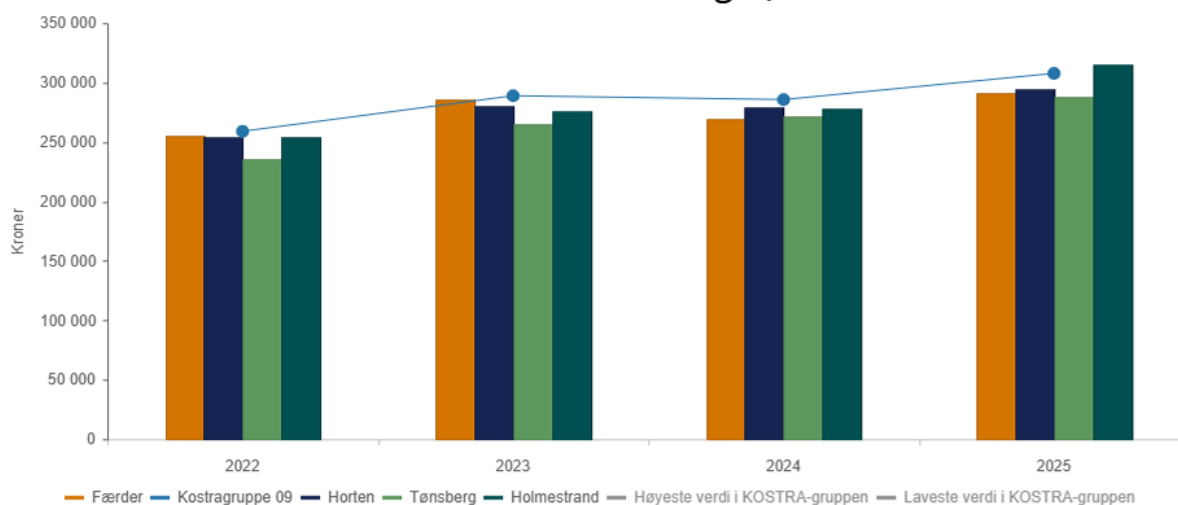
I tillegg til nevnte innsparingen på 6. mill. NOK, som det er planlagt for på *ressurstildelingsmodeller* i årene 2027-2030, kommer eventuelle reduserte tildelinger til barnehagene og skolene som en konsekvens av barnetallsnedgang.

Ressurser til barnehagesektoren styres i stor grad av bemanningsnormer, pedagognorm og generell bemanningsnorm. Barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Færder kommune har lagt seg på minstenorm. I tillegg har Færder kommune bevisst satset på spesialpedagoger i barnehagene, et tiltak hvor om lag halve ressursen kommer «på topp» av estimert tildeling dersom Færder hadde driftet som andre kommuner, kun med ressurser til spesialpedagogiske tiltak i henhold til vedtak.

Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager per barn i kommunale barnehager viser at kommunen siden 2023 har effekt av innførte tiltak når vi sammenligner oss med sammenlignbare kommuner. Andelen spesialpedagogiske vedtak i kommunens barnehager er lavere enn gjennomsnittet og sammenlignbare kommuner.

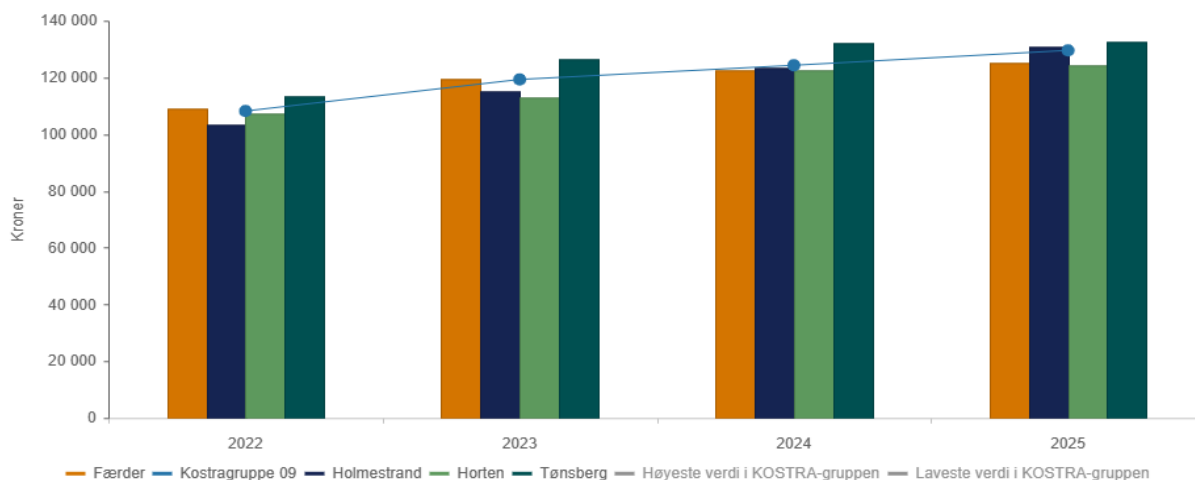
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per barn i kommunal barnehage (kr)

	2022	2023	2024	2025
Færder	255 108	285 406	269 325	291 436
Kostragruppe 09	259 094	288 961	285 768	307 800
Horten	254 067	280 348	278 866	294 825
Tønsberg	235 357	265 401	271 515	288 045
Holmestrand	254 330	275 443	278 525	315 164

Ressurser til grunnskolene er betydelig redusert de siste årene. Dette gjelder både assistenter i SFO og skole, pedagoger i skole og til ledelse av skolene. I tillegg er støttetjenestene, lokal barnehage- og skolemyndighet/staben til kommunalsjef for oppvekst redusert. Netto driftsutgifter til grunnskolesektoren er lavere i Færder kommune enn i sammenlignbare kommuner.

Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev i kommunal grunnskole (B)

	2022	2023	2024	2025
Færder	109,096	119,337	122,441	125,289
Kostragruppe 09	108,187	119,316	124,313	129,563
Holmestrand	103,158	114,968	123,487	131,005
Horten	107,208	112,938	122,720	124,263
Tønsberg	113,457	126,520	132,320	132,486

Helsefremmende og forebyggende innsats

Ressurser til støtte- og hjelpetjenestene er ikke justert som følge av barnetallsnedgang, men som et ledd i dreining av tjenester lenger ned i [Færdertrappa](#)

For i større grad å tilby tjenester langt ned i innsatstrappa, har oppvekst gjennomført en dreining i retning av mer helsefremmende innsats og sikrere tilgang til ansatte med høy kompetanse. I hovedsak gjennom spesialpedagoger i alle barnehager, fire inkluderingsveiledere i skole, og gjennom å flytte familieveiledere og psykisk helseteam til Færderhuset. Det forventes en reduksjon av stillinger som følge av denne dreiningen, i hovedsak i form av lavere antall ansatte i hjelpetjenestene og i ressurser til spesialpedagogisk tilrettelegging.

Dette kunnskapsgrunnlaget beskriver kommunens planlagte effektivisering ved hjelp av strukturelle endringer. Dersom kommunen ikke lykkes med strukturendringene, må deler av den stipulerte effektivisering på oppvekststruktur for årene 2027-2030 fordeles til ressursfordelingsmodeller, helsefremmende og forebyggende innsats eller andre kommunale områder. Slik endring av tiltak for effektivisering vil gi ytterligere reduksjon i stillinger i oppvekstsektoren i årene frem mot 2030. Sett i sammenheng med at det allerede er kuttet mellom 35-40 årsverk i perioden 2024-2027 så kan kommunen i få 60 – 90 færre årsverk i oppvekstsektoren i perioden 2024 – 2030. Effekten av så stor stillingsreduksjon, blir ekstra merkbar om antall virksomheter ikke reduseres tilsvarende.

Barnetallsutvikling og endringer i befolkningssammensetning

Antall innbyggere fra 0 til 18 år har gått ned med 4 % de siste 10 årene. Til sammenligning utgjør det ca. en avdeling i barnehagen eller en halv klasse i skolen, hvert år.

Siden det å ha barn i barnehage er frivillig så kan man ikke utelukkende se på antall barn i barnehager for å få innsikt i barnetallsutviklingen i kommunen. I Færder kommune er det en reduksjon i antall barn i barnehagene på ca. 60 barn de siste 5-6 årene selv om andelen barn med barnehageplass er litt høyere. Nedgangen tilsvarer ca. 4 hele avdelinger.

Barnehageår	Totalt antall barn i barnehager (andelen barn 1-5 år med barnehageplass)
2020/21	1261 (93,7%)
2021/22	1256 (94,5%)
2022/23	1249 (95,7)
2023/24	1257 (93,8)
2024/25	1201 (95,3%)
2025/26	1202

Barnetallsreduksjonen fordeler seg ulikt fra skolekrets til skolekrets. Mens skolekretsene Oserød og Teie skole har hatt en moderat vekst på 4,8 % og 6,2 %, har det vært en kraftig nedgang i Lindhøy skolekrets på 27 %, mens Brattås skolekrets har hatt en nedgang på 8,2 %.

Skoleåret 25/26 fikk kommunale skoler 69 færre elever enn i skoleåret 24/25. Redusert elevtall alene utgjør, etter dagens beregninger, 8-10 mill. NOK i reduserte overføringer fra staten.

Skoleår	Elevtall i kommunale skoler 1.-10.trinn
2018/19	3131
2020/21	3036
2022/23	3027
2024/25	2981
2025/26	2912
2026/27 (prognose)	2867

Statistisk Sentralbyrå (SSB) sitt hovedalternativ for framskrivninger viser en ytterligere nedgang for aldersgruppen 0 til 18 år fram til 2038 på 9 %. Det gir en nedgang på over 500 personer i denne aldersgruppen i 2038.

Det er mulig å påvirke barnetallsutviklingen spesielt gjennom økt boligproduksjon, men også gjennom andre tiltak som øker attraktiviteten for barnefamilier.

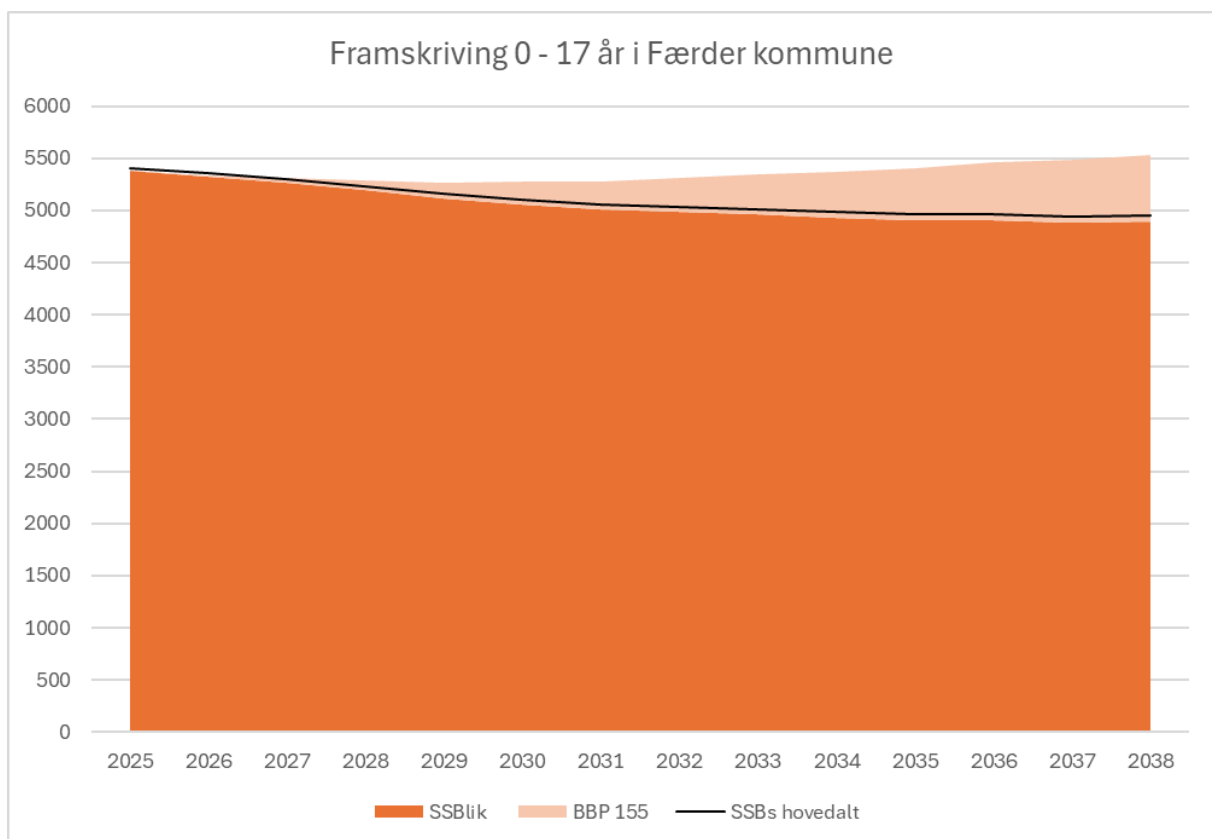

For å kunne gå ned på den enkelte skolekrets har det vært behov for å bruke analyseverktøyet Kompas, for å lage framskrivninger. Modellen er forskjellig fra SSBs, men gir bare mindre utslag. Med samme totale befolkningsveksten i de to modellene vil Kompas-framskrivingen gi 62 færre personer i alderen 0 til 18 år i 2038, enn SSBs hovedalternativ. Det vil si en marginal forskjell på litt over 1 %, på 12 år. Bakgrunnsdataene og forutsetningene er mer eller mindre de samme, så forskjellen kan forklares med modellforskjeller. Det er ikke noe grunnlag for å si at den ene modellen er bedre enn den andre på kommunalt nivå.

Det er viktig å påpeke at det er stor usikkerhet i all framskriving, og at denne usikkerheten øker jo lenger fremover i tid man framskriver og jo lavere ned på geografisk nivå man kommer. Denne usikkerheten må det tas høyde for i videre planlegging av kommunale tjenester.

Det er laget to scenarier for befolkningsutvikling med bruk av Kompas. Til disse scenariene er det laget spesifikke boligbyggeprogram som framskriver en boligbygging med detaljerte eiendommer, antall boliger og tid for innflytting. Det første forslaget legger SSBs hovedalternativ til grunn, med samme årlig vekst fram til 2038, som tilsier omtrent en boligbygging på 115 boliger (netto) i året. Det andre scenariet legger til grunn økt boligbygging på til sammen 155 boliger (netto) i året, som igjen tilsvarer ca. 50 % økning av boligproduksjonen de siste 10 årene. Basert på kartlegging av ledige boligarealer og framtidige utviklingsområder skal begge disse scenariene kunne realiseres innenfor gjeldende kommuneplans arealdel.

Resultatene fra disse framskrivingene viser at scenariet med en boligproduksjon tilsvarende dagens boligbyggingstakt på 115 boliger ikke vil være nok for å stoppe den negative utviklingen med synkende barnetall, mens scenariet med en økt boligproduksjon på 155 nye boliger (netto), vil over tid kunne hindre videre nedgang i barnetallene i kommunen. Se tabell under;

Mest sannsynlig vil elevtallsutviklingen i kommunen og ved den enkelte skole ligge et sted mellom de ulike framskrivningene. Først og fremst vil dette påvirkes av framtidig boligutvikling og hvor dyktig kommunen er til å tiltrekke seg nye husholdninger i etableringsfasen og barnefamilier. Det er imidlertid grunn til å være realistiske på hvor mange barnefamilier kommunen vil kunne tiltrekke seg, selv med gunstig boligutbygging. Alle omliggende kommuner kjemper om de samme barnefamiliene.

På samme måte som utviklingen har vært de siste 10 årene, viser også scenariene at det er forholdsvis store utslag mellom skolekretsene. De ulike framskrivningene vil bli presentert under den enkelte krets.

Kapasitet og oppfylingsgrad i skolene

Administrasjonen har foretatt en gjennomgang av alle skoler for å få oppdatert oversikt over skolenes arealmessige kapasitet. Det ble estimert 900-1000 ledige elevplasser skoleåret 2025/26 ved 100% oppfylingsgrad.

Kapasitetsberegningene er gjort med bakgrunn i;

- tilgjengelig areal,
- erfaringstall
- dagens pedagogiske drift,

Deretter er tallene kvalitetssikret av skolenes ledelse, siste gang i desember 2025. Ved gjennomgang har estimert ledig kapasitet økt til 900-1050 elevplasser. Det har sammenheng med elevtallsnedgang.

Det finnes ingen forskrift for areal per elev per skole, men en veiledende arealnorm. Den sier at det for klasserom/base skal være minimum 2,5 kvm per elev i klasserom/baserom som ikke har tilleggsarealer (for eksempel grupperom) i umiddelbar nærhet.

Minimumsnormen er 2 kvm per elev i klasserom som har tilleggsarealer i umiddelbar nærhet.

Veiledende areal for ansattes kontorplass er 6 kvm per ansatt.

Skolenes elevtall varierer veldig fra år til år og skolenes oppgave er å benytte skolens areal maksimalt. Det betyr at spesialrom gjøres om til klasserom og annet areal gjøres om til tilleggsareal dersom elevtallet øker. Dersom elevtallet synker kan skolen lage flere spesialrom eller benytte klasse-/baserom for eksempel til bibliotek, eller skolen kan avstå fra å bruke areal.

Kapasiteten kan variere ut fra det som er oppgitt i tabellen grunnet tilbud til elever med særskilte tilrettelegginger. To av skolene som har tilrettelagte arealer for elever med høreutfordringer. To av skolene har forsterkede avdelinger for elever med store funksjonsnedsettelse, noe som krever mer areal enn vanlig.

Det er ikke vurdert om det trengs mindre utbedringer som f.eks. garderober for å kunne håndtere oppgitt kapasitet

Oppfylingsgraden angir andelen skoleplasser som er i bruk, og er et uttrykk for kapasitetsutnyttelse. For å ta høyde for årskullvariasjoner, skolebytter og flytting vurderes det som hensiktsmessig å legge opp til en gjennomsnittlig oppfylling på 80–90 % på områdenivå på grunnskolen. Ved høy oppfylingsgrad kan små endringer i elevtallene medføre økt risiko for at det må settes i verk akutte,

midlertidige tiltak som en paviljong eller mer enn omdisponering av spesialrom. Det er derfor ikke ønskelig å legge opp til at elevbehovet overstiger en oppfylingsgrad på over 80–90% over en lengre periode. Tar en Borgheim ungdomsskole som eksempel, finner en i tabellen under at skolen har

opplevd en elevtopp på godt over 500 elever. Det resulterte i et akutt behov for en paviljong. Nå synker elevtallet dramatisk og paviljongen er overflødig fra neste år.

Tabellen under viser årets elevtall, estimert elevtall for kommende skoleår, maksimalt historisk elevtall, kapasitet og oppfylingsgrad inneværende og kommende år;

Skole	Elevtall 25/26 *GSI 01.10.25	Forventet elevtall 26/27	Maksimalt historisk elevtall	Kapasitet	Oppfylling s-grad 25/26	Oppfyllings- grad 26/27
Barneskoler						
Brattås	156	160	183 *med forsterket avd.	204	76%	78%
Føyenland	257	256	286	350-375	68-74%	68-74%
Labakken	461	465	482	560-590	80 %	80%
Lindhøy	205	203	409 *noe annen utforming på ett av byggene	370-420	49-56%	48-55%
Oserød	348	352	427	540-550	63-65%	64-65%
Teie	434	420	476	525-545	80-83%	77-80%
Torød	124	132	201	220-230	54-56 %	57-60%
Totalt barneskoler	1985	1988	2464	2750-2900	68-72%	68-72%
Ungdoms- skoler						
Borgheim	471	409	553	540	87%	76%
Teigar	344	346	405	370	93%	94%
Tjøme U	112	109	214 *gamle skolen	150-180	62-75%	61-73%
Totalt ungdoms- skolene	927	864	1172	1060-1090	85-87%	79-82%
		Estimat på ca.900-1000 ledige elevplasser 2025/26 og ca.900-1050 ledige elevplasser i 26/27				

Demografiutfordringer, kommunens framtidige oppgaver, behov for endret tjenesteproduksjon

Norge står foran omfattende demografiske endringer som vil prege kommunale tjenester i flere tiår framover. Antallet eldre vil øke kraftig, og etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester vil stige tilsvarende. Mens aldersgruppen 80 år+ økte med 40 000 personer fra 2000 til 2020 – til rundt 230 000 – forventes den å vokse med ytterligere over 250 000 personer fram mot 2040. Ifølge regjeringens perspektivmelding kan Norge ha 700 000–800 000 flere eldre i 2060, samtidig som antallet barn forventes å synke med 50–60 000.

Parallelt avtar veksten i arbeidsstyrken. Fra midten av 2030-tallet vil antall personer i yrkesaktiv alder begynne å falle for første gang i moderne tid, en utvikling som vil forsterkes mot og etter 2040. Dermed står kommunene i en situasjon der behovet for tjenester øker, mens tilgangen på arbeidskraft reduseres – samtidig.

Også i Færder kommune må det forventes sterk vekst i behovet for helse- og omsorgstjenester i årene framover, samtidig som rekrutteringen av kvalifisert personell vil bli mer krevende. Dette forsterker behovet for å tenke nytt både om tjenesteproduksjon og om hvordan kommunen kan rekruttere og beholde nødvendig personell. .

En sentral oppgave for oppvekstsektoren i et bærekraftig kommune-Norge blir å utvikle helsefremmende fellesløsninger. Barnehager, skoler og nærmiljø må legge grunnlaget for at barn og unge kan stå lengst mulig i arbeid, bidra aktivt i samfunnet og ta vare på egen helse senere i livet. Dette krever tydelig prioritering av helsefremmende miljøer, tidlig innsats og forebyggende arbeid og taler mot å redusere ytterligere i bemanningen på barn og unges fellesskapsarenaer.

Universelle tiltak må utformes slik at de gir størst effekt for dem som trenger det mest, i tråd med prinsippet om proporsjonal universalisme. For å lykkes kreves det ressurser til god voksentetthet og høy kompetanse i barnehager og skoler. Bemanning med høy kompetanse er avgjørende for å skape trygge og helsefremmende leke- og læringsmiljøer der alle barn får mulighet til å utvikle seg og lykkes.

Bemanningsutfordringer i oppvekstsektoren

Alle de kommunale barnehagene i Færder kommune, unntatt én barnehage, oppfyller pedagognormen. Barnehagen som ikke oppfyller norm, har dispensasjon fra utdanningskravet på 40% av en 100% pedagogstilling.

I kommunale grunnskoler i Færder kommune utføres ca.97,6% av alle undervisningstimer av undervisningspersonale som oppfyller kompetansekravene for tilsetting jf. opplæringsloven § 17-3. Når vi ser på antall lærere som oppfyller kompetansekrav for tilsetting så er andelen 97,1%.

<https://gsi.udir.no/app/#!/view/units/collectionset/1/collection/109/unit/8680/>

Tallene viser at Færder kommune fram til nå, ikke har hatt vesentlige bemanningsutfordringer innen oppvekst. Hovedårsaken til dette er campus Bakkenteigen, Universitetet i Sørøst-Norge, som fram til i dag har sikret god tilgang til kvalifisert personell.

Med synkende søkertall til barnehagelærerutdanning, nasjonalt og i Vestfold, er det grunn til bekymring for bemanningssituasjonen i barnehage. Det utdannes alt for få barnehagelærere.

Foreløpig utdannes et tilstrekkelig antall skolelærere, men det er økende oppmerksomhet omkring lave søkertall også til de laveste alderstrinnene i skolen. I tillegg er nyutdannede lærere i høyere grad enn tidligere spesialister i noen fag. Med færre og færre allmennlærere med bred fagbakgrunn, vil det være krevende å rekruttere til alle fag i små enheter.

For både barnehage og skole er det avgjørende med gode strategier for å rekruttere og beholde gode ansatte. Et godt oppfølgingsprogram for nyutdannede, gode praksisordninger under utdanning, universitetskommunesamarbeid og tilhørighet i robuste fagmiljøer på arbeidsplassen der man kan få veiledning av kolleger og ledere, ses på som avgjørende for å rekruttere og beholde. [Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/utdanning-og-larere/strategi-for-rekruttering-til-larerdanningene-og-lareryrket-2024-2030/id2817448)

Alle barnehager og skoler bør være store nok til å takle sykefravær, oppfylle kravene til bred faglig sammensetning og være robuste nok for arbeidsplassbasert kompetanseutvikling i henhold til lovverk.

Kommunens spesialpedagoger har stor positiv effekt. Nesten alle barn i barnehage kan ha sitt pedagogiske tilbud i fellesskapet. En skole for alle kan sikres bedre med tilsvarende ressurser i skole, i form av inkluderingsveiledere. I dag har kun fire skoler slik ressurs og det er ikke ressurser nok til å øke med flere.

Resultater og undersøkelser

Færder kommune har høye ambisjoner på barn og unges vegne. Alle barn og unge skal i henhold til barnekonvensjonen, få mulighet til å nå sine fulle potensial. I helhetlig plan for oppvekst er visjonen; **Barn og unge har de beste muligheter til å nå sitt fulle potensial, og bli trygge, aktive og deltakende mennesker med tilhørighet i fellesskapet.** Bakgrunnen for utarbeidelse av helhetlig plan for oppvekst var at resultatene i skole ikke var tilfredsstillende. Variasjonen er for stor mellom barnehager, mellom skole og mellom avdelinger eller klasserom i/på samme barnehage eller skole. En framtidig oppvekststruktur bør ha videre kvalitetsutvikling og -utjevning som mål. En forutsetning for kvalitetsutjevning, er at ressurser fordeles likeverdig, ikke likt.

Denne utredningen bygger på sentrale, nasjonale undersøkelser for barnehage og skole. Det er også gjennomført en kommunal foreldreundersøkelse som sier noe om hva foreldre mener er viktig når de skal ha barnet sitt i barnehager og skoler i Færder kommune.

Les mer om resultatene under.

Resultater barnehage

Hvert år gjennomfører alle kommunalt eide barnehager Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse. I denne undersøkelsen vises resultater for bl.a.

- Trivsel
- Barns utvikling
- Inne- og utemiljø

Offentlige resultater for alle barnehagene finnes her [Søk - Barnehagefakta.no](https://www.farver.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-a7c0ba20_2be1_41f8_be52_12e3a44028f8-1097212_1_A!d-2022264620!IsTkWT?pid=1)

Færder kommune produserer hvert år en tilstandsrapport for barnehagesektoren. Rapporten for 2024 finnes her https://faerder.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-a7c0ba20_2be1_41f8_be52_12e3a44028f8-1097212_1_A!d-2022264620!IsTkWT?pid=1

Tilstandsrapporten for 2025 foreligger i mai/juni.

Resultater skole

Offentlige resultater fra Utdanningsdirektoratets analysebrett finnes her for alle kommunale og private skoler <https://analysebrettet.udir.no/grunnskole-nokkeltall-barneskole?FylkeFilter=&Skole%C3%A5r=&Skole=&KommuneFilter=&Tilganger=&Eierform=Alle%20eierformer>

I analysebrettet vises bl.a.:

- resultater for nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk
- elevundersøkelsen der bl.a. trivsel, elevmedvirkning, støtte fra hjem og lærere og mobbing vises
- skolebidragsindikator

Færder kommune produserer årlig en tilstandsrapport med kvalitetsvurderinger for kommunale grunnskoler. Rapporten for 2024-2025 finnes her

https://faerder.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-a7c0ba20_2be1_41f8_be52_12e3a44028f8-1133902_1_A!d-2022284066!mWDuDt?pid=1

Tilstandsrapport med kvalitetsvurderinger for 2025 vil foreligge i mai/juni.

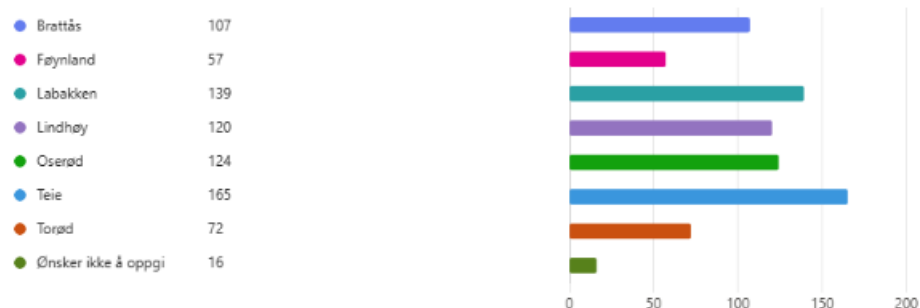
Foreldreundersøkelse om kvalitet i barnehage og skole

Det er gjennomført en egen spørreundersøkelse om kvalitet i barnehage og skole.

Spørreundersøkelsen viser hva foreldre mener er viktig når de skal ha barnet sitt i barnehage eller skole i Færder kommune. Undersøkelsen er utarbeidet av administrasjonen med inspirasjon fra Oslo kommune, og hovedutvalg for oppvekst, kultur og levekår har gitt innspill. I løpet av ca. to uker svarte over 800 på undersøkelsen, noe som viser stor interesse.

Tallene under viser tilhørighet til kretser og antall respondenter fordelt på krets;

1. Hvilken skolekrets er du/dere bosatt i

Tabellen under viser fordeling mellom barnehage og skole;

2. 1. Har du/dere barn i

Undersøkelsen gav foreldre en mulighet til å formidle hvor betydningsfullt ulike faktorer er når de skal ha barnet sitt i barnehage eller skole. 5 er høyeste score og 1 er laveste.

Om kvalitet i barnehagen	
Muligheter for fysisk aktivitet og motorisk stimulering	4,73
Nærhet til friområder, skog og mark	4,72
Muligheter for kreativ, skapende lek	4,67
Nærhet til hjemmet	4,45
Nærhet til framtidig skole	4,36
Særlig fokus på overgangen mellom barnehage og skole/ skolefritidsordning	4,33
At de ansatte har mulighet for å tilhøre godt fagmiljø med bred og høy kompetanse	4,32
Mulighet for å gå eller sykle ved levering eller henting	4,32
Gode muligheter for å tilberede og spise gode, sunne måltider	4,31
Muligheter for å lære om bærekraftig livsførsel (miljømessig, sosialt, økonomisk, ta vare på seg selv og andre)	4,29
Spennende inne- og utearealer	4,20
Barnehagen har natur-/utelivsavdeling	4,11
Muligheter for å skjerme, tilrettelegge for og jobbe med mindre grupper barn	4,07
Barnehagen legger særlig vekt på språkstimulering og matematisk forståelse	3,85
Fleksibel åpningstid	3,57
Liten barnehage	3,34
Nærhet til bibliotek og andre sentrumsfunksjoner	2,86
Mulighet for å bruke kollektivtrafikk ved levering og henting	2,71
Muligheter for utforskning og læring ved hjelp av teknologi	2,60
Stor barnehage	2,25

Resultatene fra undersøkelsen kan oppsummeres og tolkes slik: Mange foreldre i barnehage signaliserer at det er det viktigst å gi barnet muligheter for fysisk aktivitet og motorisk utvikling, samt ha barnehage med nærhet til friområder, skog og mark. Mange foreldre er opptatt av muligheter for kreativ, skapende lek. Nærhet til hjemmet og framtidig skole scorer også høyt. Færre er opptatt av kollektivtilbud, sentrumsfunksjoner, teknologi og barnehagestørrelse. Stor barnehage skårer lavere enn liten barnehage. Som forrige gang Færder kommune gjennomførte en slik undersøkelse, skårer foreldre de ansattes muligheter for et godt fagmiljø med bred og høy kompetanse høyt.

Om kvalitet i skole	
Trygt og inkluderende miljø	4,75
Gode lærere og andre ansatte (varme, gode og kompetente)	4,73
Mulighet for å gå eller sykle til skolen og trygg skolevei	4,60
Nærhet til friområder, skog og mark	4,53
Muligheter for å lære gjennom utforsking	4,48
Mulighet for uteskole og fysisk aktivitet	4,47
Gode inne- og utearealer	4,47
Skolen legger særlig vekt på de grunnleggende ferdighetene (lese, skrive, regne og uttrykke seg muntlig og digitalt)	4,44
Muligheter for å lære gjennom kreativ og skapende aktivitet	4,42
Nærhet til hjemmet (lengde på skolevei)	4,42
Muligheter for å lære om bærekraftig livsførsel (miljømessig, sosialt, økonomisk, ta vare på seg selv og andre)	4,17
At de ansatte har mulighet for å tilhøre godt fagmiljø med bred og høy kompetanse	4,17
Felles aktiviteter og arrangementer på skolen	3,90
God tilgang på hjelpe- og støttetjenester (robuste fagmiljøer med helsesykepleier, PPT, spesialpedagogisk kompetanse, inkluderingsveiler)	3,85
Særlig fokus på overgangen mellom barnehage og skole/ skolefritidsordning	3,70
Liten skole (90-200 elever)	3,67
Variert og mangfoldig elevmiljø	3,50
Mellomstor skole (201-350 elever)	3,08
Muligheter for å lære ved hjelp av teknologi (nettbrett, pc, film, digitale skjermer og programmeringsutstyr)	3,03
Tradisjoner og skolehistorie	2,93
Nærhet til bibliotek og andre sentrumsfunksjoner	2,86
Stor skole (over 350 elever)	1,99

Resultatene fra undersøkelsen kan oppsummeres og tolkes slik; Mange foreldre med barn i skolen mener det er viktig at barna hører til et trygt og godt miljø der de møtes av varme, tydelige og kompetente ansatte. Foreldre i skolen er også mest opptatt av selve innholdet i skolen med muligheter for å lære og være ute, og i utforskende og aktive aktiviteter. Nærhet til hjemmet, å lære å leve bærekraftig og de ansattes muligheter for å tilhøre et godt fagmiljø skårer høyt. Lavest skårer

stor skole, men foreldre i skolen synes heller ikke så opptatt av skolestørrelse generelt, sentrumsnærhet eller skolehistorie. Innen læring ved hjelp av teknologi spriker skåren og snittet ligger lavt.

For både barnehage og skole er resultatene tatt inn i vurderingene av forslag til strukturendringer. Resultatene samsvarer godt med retningsvalg i helhetlig plan for oppvekst.

Miljøhensyn

I et klima- og miljøperspektiv er det avgjørende at skoler og barnehager plasseres sentralt i boligområder, nærmest mulig der de fleste bor. Dette reduserer omfanget av energi- og utslippsintensiv veitrafikk, fordi flere vil velge sykkel, gange og andre skånsomme transportformer når avstandene er korte. Hvis sykkel- og gangveiene i tillegg er trygge og attraktive, kan flere familier klare seg uten bil eller redusere antallet biler i husholdningen. I en kommune som Færder, hvor kun 37 % av de sysselsatte har arbeidssted innenfor kommunens grenser, og hvor en må dra nordover dersom en skal reise til øvrige arbeidssteder (SSB 03321, 2024), vil transportbehovet for foresatte som leverer eller henter øke med det dobbelte, jo lenger sør for bostedet en skole eller barnehage plasseres. Dette har både konsekvenser for familiens tidsbruk og klima- og miljøutfordringer. Konkrete lokaliteter for skoler og barnehager bør likevel alltid vurderes på bakgrunn av grundige mobilitetsanalyser. Etter hvert som kjøretøyparken elektrifiseres, vil også klimabelastningen fra veitrafikken reduseres, men utfordringer knyttet til lokal luftforurensning og belastning på nærmiljøet (f.eks. mikroplast fra bildekk og svevestøv) vil bestå. Redusert transportbehov må derfor være det bærende prinsippet i planleggingen, både av hensyn til klima, miljø, folkehelse, trafiksikkerhet og familiens tids- og ressursbruk. Andre relevante klima- og miljøhensyn ved planlegging av oppvekststruktur kan være (1) å unngå nedbygging av verdifulle eller karbonrike naturområder, f.eks. skog, (2) å velge lokaliteter som ikke er utsatt for klimarelaterte naturfarer som oversvømmelser eller skred, og (3) å planlegge for sambruk og flerfunksjonalitet for å sikre mest mulig effektiv arealbruk.

